

**Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XXXVI/219/09
Rady Gminy w Wiślicy z dnia 26.11.2009 roku**

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
dla wsi
WAWROWICE**

**(Zatwierdzony uchwałą Nr 1/2009 Zebrania Wiejskiego Wsi Wawrowice
z dnia 11.02.2009 roku)**

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

I. Opis stanu istniejącego i wybranych kierunków rozwoju wsi:

1. Krótka charakterystyka wsi

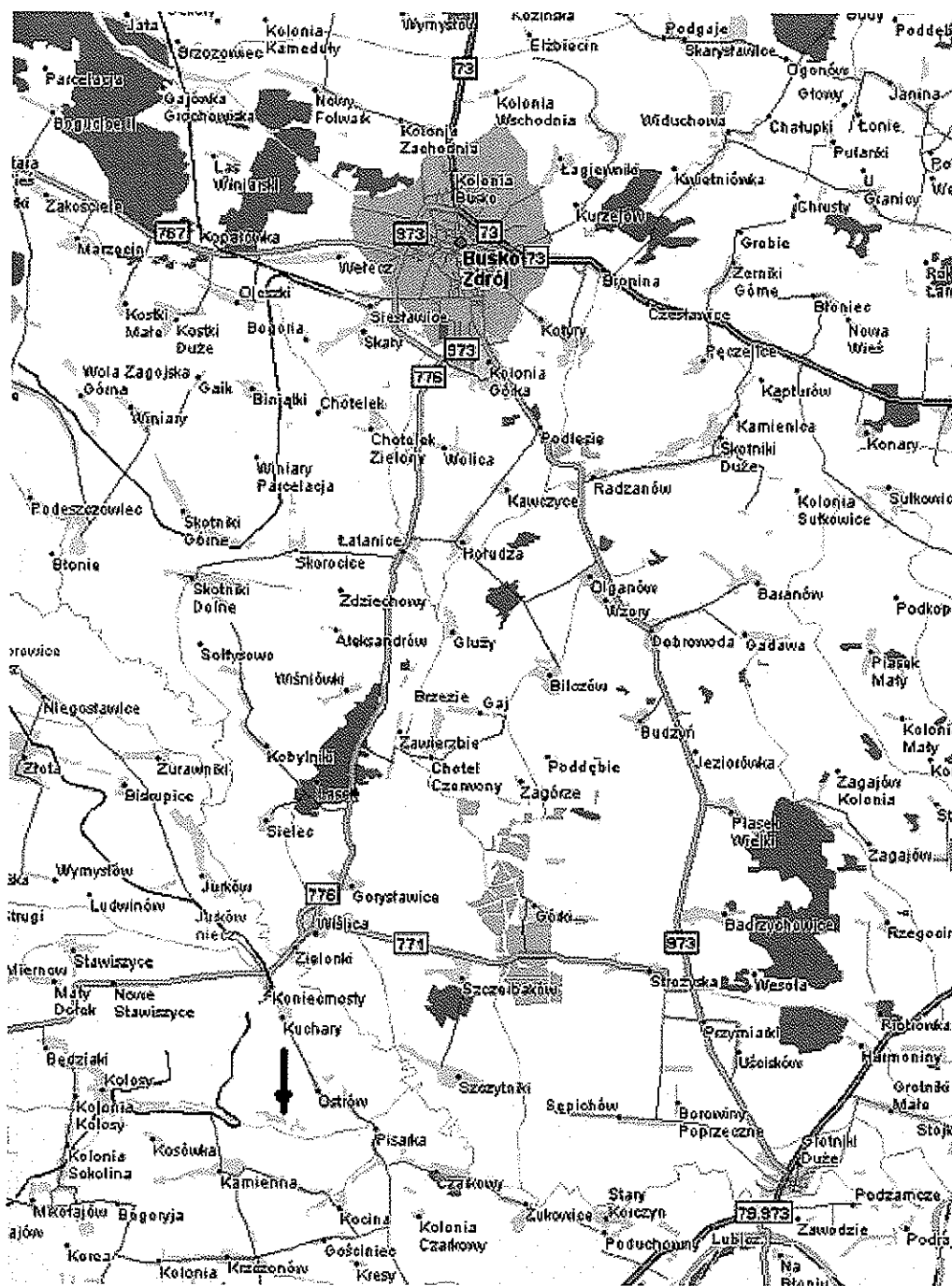
Wawrowice to wieś należąca do gminy Wiślica, licząca 134 mieszkańców¹. Sołectwo obejmuje obszar o powierzchni 270,37 ha. Wieś typowo rolnicza, położona w południowej części województwa świętokrzyskiego w powiecie buskim. Oddalona około 5 km od Wiślicy, 20 km od Buska Zdroju, 70 km od Kielc oraz 80 km od Krakowa. Wieś o szczególnych walorach przyrodniczych. To bez wątpienia jeden z najpiękniejszych cennych przyrodniczo terenów Poniżnia (należy do Europejskiej sieci Natura 2000).

Głównym źródłem dochodu miejscowej ludności jest praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz w przemyśle. Głównym problemem mieszkańców wsi jest migracja młodzieży w poszukiwaniu pracy.

Zabudowa wsi Wawrowice skupia się wzdłuż drogi powiatowej Nr 0140 T Ostrów – Wawrowice - Kamienna oraz dróg gminnych, jest to zabudowa jednorodzinna, przeważnie parterowa o jednolitej linii zabudowy.

¹ Dane z Ewidencji Ludności – urząd Gminy w Wiślicy

MAPA LOKALIZACYJNA WSI WAWROWICE

2. Inwentaryzacja istniejących zasobów służąca odnowie wsi Wawrowice (ujęcie stanu rzeczywistego).

- Nadnidziański Park Krajobrazowy

Nadnidziański Park Krajobrazowy położony jest w obrębie Niecki Nidziańskiej. Obejmuje środkowy i dolny fragment Doliny Nidy, Nieckę Solecką i północno - zachodnią część Garbu Pińczowskiego. Park ten utworzono dla zachowania i ochrony walorów przyrodniczych. Teren parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk - począwszy od skrajnie suchych, aż po bagienne i wodne. Sołectwo Wawrowice znajduje się na obszarze południowo-zachodniej części Wyżyny Małopolskiej, wieś posiada dobre warunki ekologiczne, nieskażone uciążliwym przemysłem w promieniu 60 km. Teren sołectwa w znacznej części leży nad podmokłymi terenami rzeki Nidy, bogaty swą różnorodnością pod względem przyrodniczym jest miejscem atrakcyjnym dla zainteresowanych turystów oraz środowisk naukowych. Klimat jest typowy dla Doliny Nidy więc ciepły umiarkowany. Drobną faunę tworzą ciepłolubne owady i pajęczaki między innymi: piewiki cykady, motyle modrażki gniade, czy pазie królowej, modliszka zwyczajna, cykada podolska.

- Dziedzictwo kulturowe wsi Wawrowice

Wieś Wawrowice jest typową świętokrzyską wsią o głęboko zakorzenionych tradycjach i obrzędach kulturowych szczególnie związanych z pracami polowymi. Podczas sadzenia ziemniaków gospodarz przewracał kobietę na polu na znak urodzaju żeby płody zebrane z owego pola były tak duże jak ta kobieta. Wiosną zobaczenie młodych kaczek lub gąsiąt oznaczało słabość w zdrowiu na cały rok, natomiast zobaczenie żrebaka oznaczało mieć siłę i zdrowie. Jesienią nie obsiewa się pól, kiedy na niebie są dwa światła (słońce i księżyc). Corocznie organizowane są tutaj dożynki wiejskie oraz uroczystości odpustowe, co jest ewenementem gdyż w miejscowości nie ma kościoła, a jedynie kapliczka.

- Obiekty i tereny na terenie wsi Wawrowice

W miejscowości znajduje się świetlica wiejska na działce własności gminy, która wykorzystywana jest jako miejsce spotkań miejscowej młodzieży i osób dorosłych. Sama świetlica i teren wokół niej nie jest optymalnie zagospodarowany i wymaga dużych nakładów finansowych. Świetlica znajduje się w centralnym punkcie wsi. Jest to miejsce gdzie organizowane były imprezy Koła Gospodyń Wiejskich (dożynki, święto ludowe, sylwester, noc świętojańska i inne), zabawy wiejskie oraz projekcja filmów wyświetlanych przez „kino objazdowe”.

- Infrastruktura społeczna wsi Wawrowice

Strefa społeczna miejscowości nie jest dostatecznie rozwinięta na co nie ma wpływu aktywność społeczna mieszkańców, którzy wykazują się kreatywnością i zaradnością przy każdej organizowanej imprezie kulturalnej (np. gminne dożynki). Społeczność wsi Wawrowice uczestniczy czynnie w życiu kulturalnym gminy, kreując wizerunek własnej miejscowości. Jedynym miejscem gdzie może skupiać się życie kulturalne wsi jest istniejąca świetlica wiejska wraz z otoczeniem.

- Infrastruktura techniczna wsi Wawrowice

Miejscowość Wawrowice w całości jest zelektryfikowana, przy wykorzystaniu ogólnodostępnej sieci elektrycznej przesyłającej energię elektryczną do indywidualnych gospodarstw domowych. Woda pitna dostarczana jest do sołectwa poprzez wodociąg będący własnością Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wiślicy, z gminnego ujęcia wody w Jurkowie. Każde gospodarstwo domowe posiada bezodpływowy zbiornik na ścieki, a odpady stałe gromadzone są w pojemnikach opróżnianych przez firmę zajmującą się ich składowaniem i utylizacją. Sołectwo nie posiada sieci gazociągowej zasilającej gospodarstwa, w związku z czym w gospodarstwach domowych do celów gospodarczych wykorzystuje gaz propan – butan z butli gazowych, bądź stosuje się tradycyjne kuchnie węglowe.

Każde domostwo posiada własne ogrzewanie przeważnie tradycyjne węglowe, przy wykorzystaniu jako opalu również drewna.

- Gospodarka i rolnictwo

Rolnictwo stanowi główne źródło utrzymania miejscowej ludności, charakteryzuje go dość duże rozdrobnienie i produkcja roślinno-zwierzęca. Najliczniejszą grupę zawodową stanowią rolnicy, zajmujący się głównie uprawą warzyw (ogórki, cebula, groch), buraków cukrowych, roślin zbożowych, tytoniu, okopowych. Ze względu na dużą ilość łąk w strukturze gruntów część gospodarstw zajmuje się hodowlą bydła, w tym mlecznego. W ostatnich latach wzrosła również liczba rolników zajmujących się hodowlą trzody chlewnej. Pozostała część mieszkańców jest zatrudniona poza sołectwem w różnych branżach (budowlanej, handlowej, usługowej), część mieszkańców wyjeżdża sezonowo do pracy za granicę, do pracy przy zbiorach owoców, warzyw, w gospodarstwach rolnych, w sektorze budowlanym. Na terenie sołectwa nie ma żadnego zakładu produkcyjnego bądź warsztatu rzemieślniczego, co jest przyczyną poszukiwania pracy poza nim lub szukania innych źródeł utrzymania.

- Kapitał społeczny i ludzki we wsi Wawrowice

Zasoby wsi Wawrowice to również mieszkańcy, stanowiący główny podmiot wszelkich zamierzeń planowanych obszarowo działań strategicznych przewidzianych do realizacji. To właśnie działalność kulturalna, społeczna, publiczna, gospodarcza, rolnicza, zarobkowa mieszkańców, ich umiejętności jak i status społeczny będą stanowiły główną siłę napędową pozytywnych zmian sołectwa Wawrowice. Przejawia się to w czynnym uczestnictwie społeczności wsi Wawrowice w życiu kulturalnym gminy. Wieś pokazuje się z najlepszej strony organizując własne dożynki wiejskie, biorąc udział w gminnych dożynkach corocznie organizowanych prezentując na nich wieńce dożynkowe, obfite plody rolne, smaczne tradycyjne potrawy, wystawiane zawsze w sposób tradycyjny i swojski, co sprzyja kreowaniu wsi z tradycjami, otwartej dla ludzi z zewnątrz, zachowującej swój pierwotny charakter. Kreatywność ludzi zaangażowanych społecznie, ich upór i konsekwencje w dążeniu do określonego celu jest gwarantem prężnego rozwoju wsi pod kątem kulturalnym, infrastrukturalnym i społecznym. Poszczególni członkowie społeczności wsi Wawrowice są zawsze chętni do współpracy, sprawni w podejmowanych działaniach,

potrafią działać w współpracy ze społecznościami innych miejscowości, samorządem i innymi jednostkami.

3. Ocena mocnych i słabych stron wsi

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne sołectwa, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i mieszkańców.

MOCNE STRONY

- Najważniejszymi atutem wsi jest czyste i nieskażone środowisko naturalne, jej mieszkańcy oraz jej położenie, walory krajobrazowe, turystyczne, przyrodnicze
- Położenie w bliskiej odległości od Buska Zdroju miejscowości uzdrowiskowej.
- infrastruktura :
 - o telefony
 - o wodociąg
 - o drogi (bliskość drogowych węzłów komunikacyjnych)
- wieś ekologiczna – zdrowa żywność
- turyści
- zaangażowanie mieszkańców
- bezpieczeństwo
- świetlica wiejska
- plac z przeznaczeniem pod zagospodarowanie (boisko, plac zabaw, miejsce spotkań, parking)
- możliwość pozyskania środków unijnych
- korzystne warunki naturalne i dobrze rozwinięte rolnictwo
- dostępna siła robocza
- niskie podatki

SŁABE STRONY

Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna wsi stanowi barierę w rozwoju obszarów wiejskich i rozwoju pozarolniczych działalności gospodarczych. Nieodpowiedni stopień rozwoju infrastruktury wiejskiej nie tylko obniża standard życia i gospodarowania mieszkańców wsi, lecz także decyduje o słabej atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów. Bariery kapitałowe oraz ograniczone możliwości finansowe samorządu nie pozwalają na odpowiednie zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz zachowania dziedzictwa kulturowego do słabych stron miejscowości Wawrowice należą:

- estetyka wsi
- brak wolnych środków na inwestycję
- brak kanalizacji
- ubożenie mieszkańców
- migracja
- słaba promocja
- brak małej gastronomii, baza lokalowa i noclegowa
- zły stan dróg
- brak gospodarstw agroturystycznych
- brak parkingów
- zły stan budynków dla spotkań wiejskich
- brak miejsca do rekreacji i sportu
- niedostateczna infrastruktura wsi z punktu widzenia gospodarki i zatrudnienia
- brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego
- ograniczone możliwości zbytu produktów rolnych
- niskie wykorzystanie walorów przyrodniczych

SZANSE

- wzrost zamożności społeczeństwa
- dostęp do funduszy unijnych
- wzrost atrakcyjności społecznej i kulturalnej
- zainteresowanie interesantów z poza gminy

- zmiana przeznaczenia części nie użytkowanych terenów rolniczych na cele nierolnicze
- moda na zdrowy styl życia
- przestrzeganie zasad Zrównoważonego Rozwoju.

ZAGROŻENIA

- migracja ludzi wykształconych
- patologie społeczne
- starzenie się społeczeństwa
- ubożenie społeczności lokalnej
- brak perspektyw dla młodzieży
- niska świadomość ekologiczna

4. Wizja rozwoju wsi

„Wieś Wawrowice przyjazna mieszkańcom, atrakcyjna dla inwestorów i turystów z zewnątrz, przy jednoczesnym zachowaniu tradycyjnego jej charakteru”

Podjęcie tego działania *odnowa i rozwój wsi* służyć będzie mobilizacji lokalnej społeczności i pobudzi aktywność do podejmowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia w miejscowości. W ramach tego działania realizowane będą inwestycje z zakresu modernizacji i wyposażenia obiektów pełniących funkcję kulturalne, rekreacyjne i sportowe, modernizacje przestrzeni publicznej we wsi (place, parkingi, rynki). Projekt ma na celu również przyczynienia się do rozwoju infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych wsi oraz działań związanych z promocją regionu.

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność wsi Wawrowice

Plan Rozwoju Sołectwa zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów ustalonych zgodnie z wizją rozwoju sołectwa Wawrowice.

Priorytet I. Poprawa infrastruktury.

Cel 1. Poprawa infrastruktury technicznej

Projekty:

1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Poprawa stanu sieci dróg sołectwa.
3. Pobocza.
4. Chodniki.
5. Parkingi.
6. Udrożnienie i oczyszczenie rowów melioracyjnych.
7. Wymiana oświetlenia ulicznego.
8. Remont i budowa nowych przystanków komunikacyjnych.

Cel 2. Poprawa infrastruktury społecznej.

Projekty:

1. Remont miejsca spotkań kulturalnych i spędzania czasu wolnego mieszkańców sołectwa (świetlica wiejska).

Cel 3. Poprawa infrastruktury turystyczno – rekreacyjno - sportowej.

Projekty:

1. Budowa boiska do piłki siatkowej .
2. Budowa boiska trawiastego.
3. Budowa placu zabaw.
4. Wyposażenie świetlicy wiejskiej (gry, sprzęt RTV, itp.)

Priorytet II. Poprawa sytuacji społecznej mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia

Cel 1. Poprawa środowiska społecznego

Projekty:

1. Demokratyzacja życia społeczności wsi.
2. Organizacja cyklicznych spotkań kulturalno – rekreacyjno - sportowych.
3. Zawiązywanie się nowych kółek zainteresowań.
4. Utworzenie organizacji pozarządowych.

Cel 2. Tworzenie nowych miejsc pracy

Projekty:

1. Samozatrudnienie mieszkańców.
2. Wspólne warsztaty chałupnicze.

Cel 3. Aktywizacja bezrobotnych.

Projekty:

1. Organizacja szkoleń.
2. Informatyzacja gospodarstw domowych.
3. Pomoc w przekwalifikowaniu gospodarstw.

Priorytet III. Poprawa stanu środowiska i estetyki miejscowości.

Cel 1. Poprawa środowiska przyrodniczego.

Projekty:

1. Likwidacja eternitowych pokryć dachowych.
2. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
3. Ocieplenie budynków.

Cel 2. Poprawa estetyki wsi.

Projekty:

1. Zwiększenie ilości elementów małej architektury, skwerów zieleni.
2. Odnowienie ogrodzeń.
3. Pielęgnacja istniejących trawników, żywopłotów.
4. Odnowienie elewacji budynków.

Najważniejszym na liście zadań do realizacji w latach 2007-2013 jest projekt planowany do realizacji z sąsiednimi miejscowościami polegający na remoncie świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowaniu terenu wokół świetlicy.

OPIS PROJEKTU REALIZACYJNEGO:

Nazwa projektu	Opis	Uzasadnienie	Koszt w tys. zł	Termin	Źródło finansowania
<p>„Remont budynku , i zagospodarowanie terenu działki w Wawrowicach” polegający na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonaniu elewacji - wymianie pokrycia dachu - wymianie stolarki - urządzenie placu zabaw - wymiana ogrodzenia na nowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana stolarki okiennej, - wymiana pokrycia dachu, - wykonanie elewacji budynku, - remont pomieszczeń ogólnodostępnych budowa placu postojowego, chodnika, placu zabaw dla dzieci, boiska do piłki siatkowej - wyposażenie świetlicy wiejskiej 	<p>Projekt ma na celu zagospodarowanie terenu wokół świetlicy oraz odnowienie i remont samego budynku świetlicy. Zagospodarowanie w/w terenu spowoduje podniesienie estetyki miejscowości co wpłynie na podniesienie poziomu czystości terenu i dbałość o nią ze strony użytkowników. Wyraźnie przyczyni się do rozwoju kulturalnego miejscowości, pobudzeniu aktywności społecznej wśród mieszkańców.</p>	90 000,00	2010-2011	Fundusze unijne przy udziale budżetu gminy.
<p>Poprawa stanu dróg na terenie sołectwa, chodniki, pobocza, rowy melioracyjne, przystanki autobusowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - remonty dróg sołectwa - wykonanie chodników wzdłuż dróg prowadzących przez wieś - utwardzenie poboczy, udrożnienie i wyczyszczenie rowów melioracyjnych - usytuowanie nowych i remont istniejących przystanków komunikacyjnych 	<p>Projekt ma na celu poprawę funkcjonowania połączeń drogowych, udrożnienia przydrożnych rowów wraz z innymi urządzeniami drogowymi. Realizacja poprawi wizerunek wsi, jej funkcjonalność i dostępność.</p>	220 000,00	2008-2013	Fundusze unijne przy udziale budżetu gminy.
<p>Poprawa stanu środowiska i estetyki miejscowości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Likwidacja eternitowych pokryć dachowych. - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej - Ocieplenie budynków - Zwiększenie ilości elementów małej architektury, skwerów zieleni. - Odnowienie ogrodzeń. - Pielęgnacja istniejących trawników, żywopłotów. - Odnowienie elewacji budynków. - Budowa oczek wodnych. 	<p>Projekt ma na celu budowy dbałość o środowisko naturalne na terenie sołectwa, uczulenie społeczności na aspekt estetyki własnego domostwa.</p>	1500 000,00	2008-2020	Fundusze unijne przy udziale budżetu gminy. Środki własne mieszkańców.
<p>Poprawa sytuacji społecznej mieszkańców i zmniejszenie bezrobocia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Demokratyzacja życia społeczności wsi. - Organizacja cyklicznych spotkań kulturalno – rekreacyjno – sportowych. - Zawiązywanie się nowych kółek zainteresowań. - Utworzenie organizacji pozarządowych - Organizacja szkoleń. - Informatyzacja gospodarstw domowych. - Pomoc w przekwalifikowaniu gospodarstw. 	<p>Projekt ma na celu pobudzenia działalności społecznej do stymulowania życia kulturalnego wsi, zwiększenie aktywności mieszkańców i działania na rzecz dalszego rozwoju wsi.</p>	50 000,00	2008-2020	Fundusze unijne przy udziale budżetu gminy. Środki własne mieszkańców. Budżet powstających stowarzyszeń. Środki sponsorów.